DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

7. maj 1997 *

I de forenede sager C-321/94, C-322/94, C-323/94 og C-324/94,

angående anmodninger, som Frankrigs Cour de cassation i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i de for nævnte ret verserende straffesager mod

Jacques Pistre (sag C-321/94),

Michèle Barthes (sag C-322/94),

Yves Milhau (sag C-323/94) og

Didier Oberti (sag C-324/94)

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT L 208, s. 1) og af EF-traktatens artikel 30 og 36,

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.C. Moitinho de Almeida, og dommerne C. Gulmann (refererende dommer), D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet og M. Wathelet,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Michèle Barthes, Jacques Pistre, Yves Milhau og Didier Oberti ved advokat Véronique Jeannin, Paris

— den franske regering ved kontorchef Edwige Belliard og ekspeditionssekretær Philippe Martinet, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den græske regering ved konsulent hos statens advokat Fokion Georgakopoulos, fuldmægtig hos statens advokat Christina Sitara og forskningsmedarbejder Sofia Chala, Sekretariatet for EF-ret, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved afdelingschef, professor Umberto Leanza, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af statens advokat, Ivo Braguglia

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent José Luis Iglesias Buhigues og Jean-Francis Pasquier, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 13. juni 1996 er afgivet mundtlige indlæg af Michèle Barthes, Jacques Pistre, Yves Milhau og Didier Oberti, af den franske regering, af den græske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 24. oktober 1996,

afsagt følgende

Dom

1 Ved domme af 3. oktober 1994, indgået til Domstolen den 9. december 1994, har Frankrigs Cour de cassation i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT L 208, s. 1) og af EF-traktatens artikel 30 og 36.

2 Spørgsmålene er rejst under straffesager mod Michèle Barthes, Jacques Pistre, Yves Milhau og Didier Oberti (herefter »de tiltalte«), hvorunder disse er sat under tiltale for at have overtrådt forbuddet mod mærkning af produkter, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produkternes kvalitet og oprindelse.

3 De tiltalte, der er franske statsborgere, er direktører for selskaber, som har hjemsted i Lacaune i Tarn-departementet i Frankrig, og som fremstiller saltede varer. De er sat under tiltale for i 1991 at have solgt charcuterivarer påsat mærkater, hvorpå der var angivet betegnelsen »montagne« (»bjergområde«) eller »Monts de

Lacaune«, selv om de tiltalte ikke havde fået tilladelse til for disse varer at anvende de særlige angivelser for bjergområder i henhold til artikel 34 i lov nr. 85-30 af 9. januar 1985 om udvikling og beskyttelse af bjergområder (JORF af 10.1.1985, s. 320, herefter »lov nr. 85-30«) og dekret nr. 88-194 af 26. februar 1988 om betingelserne for anvendelse af oprindelsesangivelsen »montagne« for landbrugsprodukter og levnedsmidler (JORF af 27.2.1988, s. 2747, herefter »dekret nr. 88-194«).

4 Ved domme af 26. maj 1992 frifandt Tribunal de police de Castres de tiltalte med henvisning til, at bestemmelserne vedrørende oprindelsesangivelsen »montagne« var i strid med princippet om de frie varebevægelser i EØF-traktaten, nu EF-traktaten, og at de heller ikke kunne anvendes på indenlandske producenter på grund af faren for omvendt forskelsbehandling.

5 Anklagemyndigheden iværksatte anke til Cour d'appel de Toulouse, der ophævede dommene fra Tribunal de police de Castres og fandt de tiltalte skyldige efter anklageskriftet. De tiltalte blev idømt bøder. Cour d'appel de Toulouse var af den opfattelse, at de omhandlede bestemmelser, hvorefter oprindelsesangivelsen »montagne« kun må anvendes for visse indenlandske produkter, og hvis formål er at sikre producenterne mod illoyal konkurrence og forbrugerne mod vildledende angivelser, ikke kunne antages at ville vanskeliggøre import, selv om indenlandske og importerede produkter behandles forskelligt.

6 De tiltalte iværksatte kassationsanke til prøvelse af disse domme. For Cour de cassation har de bl.a. gjort gældende, at de omhandlede bestemmelser udgør foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner for samhandelen mellem medlemsstater, som er i strid med traktatens artikel 30 og 36, idet markedsføringen af et produkt er betinget af en forudgående administrativ tilladelse.

7 I forelæggelsesdommene har Cour de cassation anført, at det fremgår af de relevante bestemmelser i lov nr. 85-30 og dekret nr. 88-194, at der ved bjergområder forstås områder med bjerge, områder med en vis stigningsgrad og områder i de oversøiske departementer, der ligger højere end 100 meter over havet, og at der gælder væsentlige undtagelser fra bestemmelsen om, hvor produktionsprocessen skal foregå. De råvarer, der indgår i fremstillingen af produkterne, skal således ikke i alle tilfælde komme fra det pågældende geografiske område, og produktet skal ikke nødvendigvis fuldt ud være fremstillet i området.

8 Endvidere har Cour de cassation henvist til forordning nr. 2081/92 og anført, at ifølge forordningen, som trådte i kraft den 26. juli 1993, gælder beskyttelsen af oprindelsesbetegnelser kun for produkter fra et afgrænset område, som har bestemte egenskaber eller andre kendetegn, der kan tilskrives den geografiske oprindelse, og som er fremstillet i området. I forordningen fastsættes der desuden en særlig procedure for godkendelse på fællesskabsniveau af eksisterende betegnelser.

9 Cour de cassation var herefter i tvivl om, hvorvidt lov nr. 85-30 og dekret nr. 88-194 er forenelige med de øjensynligt mere restriktive bestemmelser i forordning nr. 2081/92, og besluttede derfor at udsætte sagerne og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er bestemmelserne i EF-traktatens artikel 30 og 36, jf. artikel 2 i Rådets forordning nr. 2081/92 af 14. juli 1992, til hinder for, at der anvendes en national lovgivning som den, der fremgår af lov nr. 85-30 af 9. januar 1985 og gennemførelsesdekret nr. 88-194 af 26. februar 1988?«

10 Ved besvarelsen af den forelæggende rets spørgsmål må der først foretages en gennemgang af de vigtigste af de relevante nationale bestemmelser, og på grundlag heraf må det fastlægges, hvorledes forordning nr. 2081/92 skal fortolkes. Selv om forordningen er trådt i kraft efter det for hovedsagerne relevante tidspunkt, kan den have betydning for disses udfald som følge af det i den pågældende nationale retsorden gældende princip om, at lempelser af straffebestemmelser skal anvendes

med tilbagevirkende gyldighed. Hvis denne første gennemgang viser, at forordningen ikke er til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser som de i hovedsagerne omhandlede, må det dernæst undersøges, om dette også gælder med hensyn til traktatens artikel 30 og 36.

De relevante nationale bestemmelser

11 Det fremgår af artikel 1 i lov nr. 85-30, at: »Bjergområder udgør en geografisk, økonomisk og samfundsmæssig enhed, hvor der på grund af landskabet, klimaet, naturforholdene og de kulturelle forhold må formuleres og gennemføres en særlig politik med hensyn til udvikling, bebyggelse og beskyttelse ...« Ved loven træffes der i denne forbindelse forskellige foranstaltninger, herunder indførelse af en beskyttelse af betegnelsen »montagne«.

12 I artikel 3 og 4 i lov nr. 85-30 defineres begrebet bjergområder. Det bestemmes således i artikel 3:

»Bjergområder er karakteriseret ved betydelige ulemper, som medfører vanskeligere levevilkår og begrænser udøvelsen af visse former for økonomisk virksomhed. De omfatter på det franske hovedland de kommuner eller dele af kommuner, som er karakteriseret ved en væsentlig begrænsning af mulighederne for at udnytte jorden og væsentlig højere arbejdsomkostninger som følge af:

1° at der på grund af højden er meget vanskelige klimaforhold med en heraf følgende væsentlig kortere vækstperiode

2° at der i den største del af området, selv om dette ikke er så højt beliggende, findes betydelige hældninger, således at mekanisering ikke er mulig, eller at der skal anvendes særligt materiel, som er meget bekosteligt

3° at der er tale om en kombination af de to faktorer, når betydningen af de ulemper, som hver faktor isoleret medfører, er af mindre omfang; ulemperne ved kombinationen af de to faktorer må i så fald svare til de ulemper, som de i nr. 1° og 2° nævnte forhold medfører.

Hvert område fastlægges ved fællesministeriel bekendtgørelse.«

13 I artikel 4 defineres begrebet bjergområder i de oversøiske departementer.

14 Artikel 34, der findes i lovens afsnit III, afdeling IV, vedrørende udvikling af kvalitetslandbrugsprodukter og -levnedsmidler, var på det for sagerne relevante tidspunkt affattet således:

»Anvendelsen af oprindelsesangivelsen 'montagne' og specifikke geografiske henvisninger til bjergområder som omhandlet i nærværende lov, herunder navne på bjergpartier, bjergtoppe, dale, kommuner eller departementer, er beskyttet. Oprindelsesangivelsen og henvisningerne kan for produkter, der markedsføres, kun anvendes på betingelser, der fastsættes i dekret udstedt af Conseil d'État efter høring af erhvervsorganisationer, der er repræsentative med hensyn til kvalitetsmærkning. I dekretet fastsættes bl.a. bestemmelser om, i hvilke tilfælde fremstillingsmåder og -steder samt råvarernes oprindelse medfører, at de ovennævnte geografiske henvisninger kan anvendes.«

15 I dekret nr. 88-194 fastlægges, hvilke betingelser der skal være opfyldt med hensyn til produkterne, råvarerne og fremstillingsmetoder, for at betegnelser vedrørende bjergområder og et bestemt geografisk område kan anvendes.

16 Ifølge dekretets artikel 2 skal stedet for fremstilling, opdræt, opfedning, slagtning, forarbejdning, tilvirkning, forædling og emballering af de omhandlede produkter samt oprindelsesstedet for de råvarer, der indgår i fremstillingen af forarbejdede produkter, ligge inden for de bjergområder, der er fastlagt i henhold til lovens artikel 3 og 4.

17 I artikel 3 i dekret nr. 88-194 er der fastsat undtagelser fra artikel 2. Det fremgår heraf, at betingelsen om, at råvarer skal hidrøre fra bjergområder, ikke gælder for råvarer, der af naturlige årsager ikke fremstilles i disse områder, og at slagtestedet for de dyr, der indgår i fremstillingen af forarbejdede kødprodukter, og slagte- og emballeringsstedet for kød, der sælges fersk, ikke nødvendigvis skal ligge inden for de i artikel 3 og 4 i lov nr. 85-30 definerede bjergområder.

18 I henhold til artikel 4 i dekret nr. 88-194 skal de omhandlede produkter være fremstillet, forarbejdet eller tilvirket under overholdelse af de fremstillingsmetoder, som fastlægges ved fælles bekendtgørelse fra landbrugsministeren og ministeren for forbrugerbeskyttelse efter høring af Commission nationale des labels (»det nationale udvalg for mærkning«) og Commissions régionales des produits alimentaires de qualité (»de regionale udvalg for kvalitetslevnedsmidler«).

19 I artikel 5 i dekret nr. 88-194 anføres, at: »Tilladelse til at anvende angivelsen 'provenance de montagne' ('hidrører fra et bjergområde') og specifikke geografiske henvisninger til bjergområder gives ved fælles bekendtgørelse fra landbrugsministeren og ministeren for forbrugerbeskyttelse efter høring af Commission régionale des produits alimentaires de qualité.« Det tilføjes, at: »Den, der opnår tilladelsen, på produkterne skal sætte et særligt tegn, der fastsættes af landbrugsministeren.«

20 De, der har afgivet indlæg for Domstolen, navnlig de tiltalte, den franske regering og Kommissionen, har udtalt sig om kvalifikationen af de omhandlede nationale bestemmelser.

21 De tiltalte har anført, at de betingelser, der gælder for anvendelsen af betegnelsen »montagne«, er for upræcise og ubestemte til, at betegnelsen kan anses for en geografisk betegnelse i henhold til artikel 2 i forordning nr. 2081/92. Betegnelsen er ikke begrundet i produkternes særlige egenskaber. Der er alene tale om en informativ angivelse, som henviser til formen på et landskab, der ligger i en vis højde. Betegnelsen er rent deskriptiv og generisk og ikke afgrænset. Ifølge de tiltalte er formålet med de omhandlede nationale bestemmelser i virkeligheden at sikre afsætningsmuligheder for produkter fra bjergområder ved at give dem en beskyttelse i form af en fantasibetegnelse.

22 Den franske regering har anført, at betegnelsen »montagne« snarere er en kvalitetsbetegnelse end en oprindelsesbetegnelse. De objektive og forholdsvis strenge betingelser vedrørende forarbejdning og fremstilling af levnedsmidler, som ved mærkningen kan påføres betegnelsen »montagne«, viser, at formålet med bestemmelserne er gennem angivelsen at sikre forbrugerne, at visse forskrifter vedrørende produkternes kvalitet er opfyldt. Formålet med betingelserne i artikel 2 i dekret nr. 88-194 er navnlig at sikre forbrugerne, at produkter med betegnelsen »montagne« faktisk har de egenskaber, som forbrugerne forbinder med produkter fra bjergområder. Efter de nationale bestemmelser er det således en forudsætning for at få tilladelse til at anvende betegnelsen, at produkterne har visse særlige egenskaber. Der er i virkeligheden tale om bestemmelser, der har til formål at sikre forbrugerne en loyal information og samtidig søge afsætningen af produkter fra bjergområder fremmet.

23 Kommissionen deler i det væsentlige den franske regerings opfattelse vedrørende kvalifikationen af de nationale bestemmelser. Betegnelsen »montagne« kan sidestilles med en almindelig oprindelsesbetegnelse, som i overensstemmelse med

bestemmelserne i dekret nr. 88-194 er en kvalitetsangivelse, der har til formål at fremme afsætningen af produkter fra bjergområder, idet denne betegnelse kan styrke produkternes værdi for forbrugerne.

Forordning nr. 2081/92

24 Da det forelagte spørgsmål vedrørende denne forordning er, om den er til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser som de i nærværende sager omhandlede, skal der først redegøres for forordningens formål og dens væsentligste bestemmelser.

25 I syvende og niende betragtning til forordning nr. 2081/92 anføres følgende:

— Den nationale praksis med hensyn til anvendelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser er varierende; det er nødvendigt at indføre en EF-holdning hertil; et sæt EF-regler med en beskyttelsesordning vil nemlig gøre det muligt for de geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelserne at udvikle sig, fordi sådanne regler i kraft af den ensartethed, som de vil medføre, vil sikre lige konkurrencevilkår for producenterne af produkter med sådanne betegnelser og styrke produkternes værdi for forbrugerne.

— Anvendelsesområdet for forordningen er begrænset til landbrugsprodukter og levnedsmidler, for hvilke der er en sammenhæng mellem produktets eller levnedsmidlets kendetegn og dets geografiske oprindelse.

26 I henhold til artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2081/92 forstås ved

»a) oprindelsesbetegnelse: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel:

— som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og

— hvis egenskaber eller andre kendetegn hovedsageligt eller fuldstændigt kan tilskrives det geografiske miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer, og som er fremstillet, forarbejdet og tilvirket i det afgrænsede geografiske område

b) geografisk betegnelse: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel:

— som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og

— hvis bestemte egenskaber, omdømme eller andre kendetegn kan tilskrives den geografiske oprindelse, og som er fremstillet og/eller forarbejdet og/eller tilvirket i det afgrænsede geografiske område.«

27 I artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 2081/92 anføres, at: »For at en beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) eller en beskyttet geografisk betegnelse (BGB) kan anvendes for et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel, skal dette være omfattet af en varespecifikation.« Det fremgår af artikel 4, stk. 2, at varespecifikationen bl.a. skal omfatte »en angivelse af faktorer som bevis på tilknytningen til det geografiske

miljø eller den geografiske oprindelse i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, litra a) eller b)«.

28 I henhold til forordningens artikel 8 må »angivelserne 'BOB' og 'BGB' eller de tilsvarende traditionelle nationale angivelser ... kun forekomme på landbrugsprodukter og levnedsmidler, der omfattes af ... forordning[en].«

29 Ifølge artikel 13 er betegnelser, der er registreret af Kommissionen, bl.a. beskyttet mod enhver direkte eller indirekte kommerciel brug af en registreret betegnelse for produkter, der ikke er omfattet af registreringen, for så vidt disse produkter kan sammenlignes med de produkter, der er registreret under denne betegnelse, eller for så vidt anvendelse af betegnelsen indebærer udnyttelse af den beskyttede betegnelses omdømme.

30 I artikel 13, stk. 2, anføres, at medlemsstaterne dog kan bibeholde de nationale bestemmelser om tilladelse til anvendelse af udtrykkene i stk. 1, litra b), i en begrænset periode på maksimalt fem år efter datoen for offentliggørelse af forordningen, såfremt visse betingelser er opfyldt.

31 Det fremgår således af forordning nr. 2081/92, at en forudsætning for beskyttelsen af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser er, at de er registreret, og at det er en betingelse for registreringen, at de pågældende produkter opfylder betingelserne i forordningen, navnlig betingelsen om, at der skal være en direkte sammenhæng mellem det produkts kvalitet eller kendetegn, for hvilket der ansøges om tilladelse, og dets specifikke geografiske oprindelse.

32 De, der har afgivet indlæg for Domstolen, har anført, at der ikke efter de nationale bestemmelser, hovedsagerne vedrører, som betingelse for meddelelse af tilladelse til at anvende betegnelsen »montagne« kræves en sådan sammenhæng, hvorfor de angivelser, der beskyttes ved bestemmelserne, ikke svarer til nogen af definitionerne i artikel 2 i forordning nr. 2081/92.

33 Ifølge de tiltalte følger det heraf, at forordningen er til hinder for, at de omhandlede nationale bestemmelser anvendes. Det er deres opfattelse, at en medlemsstat ikke fortsat kan tillade, at der for et produkt anvendes en oprindelsesbetegnelse, som ikke er i overensstemmelse med forordningen.

34 Den franske regering og Kommissionen har derimod anført, at da bestemmelser som de i hovedsagerne omhandlede ligger uden for anvendelsesområdet for forordning nr. 2081/92, kan de ikke være i strid med forordningen.

35 I denne forbindelse bemærkes, at nationale bestemmelser som de i hovedsagerne omhandlede, hvorved der fastsættes betingelser for anvendelse af betegnelsen »montagne« for landbrugsprodukter og levnedsmidler, ikke kan anses for bestemmelser, der omfatter en oprindelsesbetegnelse eller en geografisk betegnelse i henhold til forordning nr. 2081/92. Betegnelsen »montagne« er en helt generel betegnelse, som ikke er knyttet til et bestemt land, mens der efter artikel 2 i forordning nr. 2081/92 skal være en direkte sammenhæng mellem produktets kvalitet eller kendetegn og dets specifikke geografiske oprindelse.

36 Mere generelt bemærkes, at betegnelsen »montagne« heller ikke udgør en herkomstbetegnelse, således som dette begreb er fastlagt i Domstolens praksis vedrørende traktatens artikel 30 og 36. Herkomstbetegnelser er således bestemt til at oplyse forbrugerne om, at det produkt, hvorpå herkomstbetegnelsen er angivet, stammer fra et bestemt sted, område eller land (dom af 10.11.1992, sag C-3/91, Exportur, Sml. I, s. 5529, præmis 11).

37 Det må derfor fastslås, at som anført af den franske regering og Kommissionen ligger nationale bestemmelser som de i hovedsagerne omhandlede, hvorefter der alene gælder en generel beskyttelse af en betegnelse, der hos forbrugerne vækker

forestillinger om egenskaber, som abstrakt vedrører produkternes oprindelse i bjergområder, for langt fra det egentlige formål med forordning nr. 2081/92 til, at forordningen kan være til hinder for, at de opretholdes.

38 Det er i denne forbindelse uden betydning, at der efter de omhandlede nationale bestemmelser ikke alene gælder en beskyttelse for den generelle betegnelse »montagne« som sådan, men også og på samme betingelser en beskyttelse for specifikke geografiske henvisninger til bjergområder, som f.eks. henvisningen »Monts de Lacaune«.

39 Som generaladvokaten har anført i punkt 30 i forslaget til afgørelse, er forholdet det, at selv om betegnelsen »Monts de Lacaune« henviser til et bestemt bjergområde og derfor ville kunne registreres i medfør af forordning nr. 2081/92, hvis der var den sammenhæng mellem det pågældende produkts kendetegn og området, som der kræves efter forordningen, er en sådan sammenhæng ikke nødvendig for, at der efter de omhandlede nationale bestemmelser kan opnås en tilladelse til at anvende betegnelsen. Efter disse bestemmelser gælder der alene en beskyttelse for sådanne geografiske henvisninger, for så vidt de indicerer, at produkterne stammer fra et bjergområde, men ikke for så vidt de henviser til bestemte bjergområder.

40 Det må herefter fastslås, at forordning nr. 2081/92 ikke er til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser som dem, der fremgår af artikel 34 i lov nr. 85-30 og dekret nr. 88-194, hvori der fastsættes betingelser for anvendelsen af betegnelsen »montagne« for landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Traktatens artikel 30 og 36

41 Med hensyn til spørgsmålets andet led har den franske regering og Kommissionen indledningsvis anført, at de faktiske omstændigheder i hovedsagerne alene vedrører det franske område, idet straffesagerne er indledt mod franske statsborgere og angår franske produkter, der markedsføres på fransk område. Ifølge den franske regering henhører sagerne derfor ikke under artikel 30 og 36, som vedrører de frie varebevægelser mellem medlemsstater, og det er derfor ufornødent at besvare spørgsmålet om, hvorvidt nationale bestemmelser som de i hovedsagerne omhandlede er i overensstemmelse med disse bestemmelser.

42 Denne argumentation kan ikke tiltrædes.

43 Efter fast retspraksis (dom af 11.7.1974, sag 8/74, Dassonville, Sml. s. 837, præmis 5) omfatter forbuddet i traktatens artikel 30 enhver regulering af handelen i medlemsstaterne, som direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt, kan hindre samhandelen inden for Fællesskabet.

44 Selv om anvendelsen af en national foranstaltning, som faktisk ikke har nogen forbindelse med import af varer, ikke falder ind under traktatens artikel 30 (dom af 15.12.1982, sag 286/81, Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, Sml. s. 4575, præmis 9), kan der imidlertid ikke ses bort fra denne bestemmelse, alene fordi samtlige relevante elementer i den konkrete sag, der foreligger for den nationale domstol, findes inden for en enkelt medlemsstat.

45 I en sådan situation vil anvendelsen af den nationale foranstaltning også kunne have betydning for de frie varebevægelser mellem medlemsstater, bl.a. når den

omhandlede foranstaltning indebærer en fordel for markedsføringen af varer fra den pågældende stat i forhold til importerede varer. Anvendelsen af foranstaltningen vil i så fald, selv om den kun omfatter nationale producenter, i sig selv medføre, at der skabes og opretholdes en forskel i behandlingen af de to typer varer, som i hvert fald potentielt kan hindre samhandelen inden for Fællesskabet.

46 Den franske regering har anført, at de franske myndigheder ikke anvender de nationale bestemmelser, hovedsagerne vedrører, på produkter, der importeres fra de øvrige medlemsstater. Siden bestemmelserne trådte i kraft i 1988, er der ikke indledt straffesager vedrørende produkter med betegnelsen »montagne«, som er importeret fra medlemsstaterne. Ifølge den franske regering kan det derfor ikke gøres gældende, at de omhandlede bestemmelser aktuelt udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion i henhold til traktatens artikel 30. Den franske regering har dog indrømmet, at det ikke udtrykkeligt fremgår af ordlyden af artikel 34 i lov nr. 85-30, at produkter, der importeres fra andre medlemsstater, ikke er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde, og man kan derfor forestille sig den situation, at importerede produkter med angivelser, der henviser til bjergområder, anses for at være markedsført i strid med de omhandlede bestemmelser, såfremt de ikke har opnået den forudsatte tilladelse.

47 Endvidere har den franske regering anført, at for så vidt anvendelsen af de nationale bestemmelser kan udgøre en hindring for de frie varebevægelser, kan dette begrundes i hensynet til forbrugerbeskyttelse og god markedsføringsskik.

48 Da den franske regering har anerkendt, at de omhandlede nationale bestemmelser vil kunne anvendes på produkter, som importeres fra andre medlemsstater, må det for det første fastslås, at de udgør en hindring for samhandelen inden for Fællesskabet i den betydning, hvori dette udtryk anvendes i traktatens artikel 30.

49 Dernæst bemærkes, at bestemmelser som de i hovedsagerne omhandlede indebærer en forskelsbehandling af varer, der importeres fra de øvrige medlemsstater, idet betegnelsen »montagne« alene må anvendes for produkter, der er fremstillet i indlandet på grundlag af indenlandske råvarer (jf. i denne retning dom af 12.10.1978, sag 13/78, Eggers, Sml. s. 1935, præmis 25).

50 Det fremgår således af artikel 2 i dekret nr. 88-194 og artikel 3, 4 og 5 i lov nr. 85-30, at det er en forudsætning for, at der for et produkt kan anvendes betegnelsen »montagne« eller specifikke geografiske henvisninger til bjergområder, at det er fremstillet, forarbejdet, tilvirket og emballeret i bjergområder på det franske territorium. Det er derfor efter bestemmelserne udelukket, at importerede produkter kan opfylde de betingelser, der gælder for meddelelse af tilladelse til at anvende betegnelsen »montagne«.

51 Endvidere er meddelelse af denne tilladelse ifølge artikel 2 i dekret nr. 88-194 betinget af, at der ved fremstillingen af forarbejdede produkter anvendes råvarer fra bjergområder, som ligger på fransk territorium. Efter bestemmelserne kan importerede produkter således ikke indgå i fremstillingen af forarbejdede produkter, der bærer betegnelsen »montagne«.

52 Efter fast retspraksis vil sådanne nationale bestemmelser, der indebærer forskelsbehandling, kun kunne være begrundet i et af de i traktatens artikel 36 nævnte hensyn (jf. i denne retning dom af 17.6.1981, sag 113/80, Kommissionen mod Irland, Sml. s. 1625, præmis 8 og 11).

53 Det må fastslås, at de i de foreliggende sager omhandlede bestemmelser ikke kan begrundes i nogen af de i artikel 36 nævnte hensyn. Blandt disse hensyn kan der alene være tale om hensynet til beskyttelsen af industriel og kommerciel ejendomsret, i dette tilfælde beskyttelsen af herkomstbetegnelser. Det fremgår imidlertid af præmis 36 i nærværende dom, at således som betegnelsen »montagne« er beskyttet i de omhandlede nationale bestemmelser, kan den ikke anses for en herkomstbetegnelse.

54 Det præjudicielle spørgsmåls andet led skal derfor besvares med, at traktatens artikel 30 er til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser som dem, der fremgår af artikel 34 i lov nr. 85-30 og dekret nr. 88-194, hvorefter betegnelsen »montagne« alene må anvendes for produkter, der er fremstillet i indlandet på grundlag af indenlandske råvarer.

55 Det er herefter ufornødent at tage stilling til, om og i givet fald på hvilke betingelser nationale bestemmelser, der svarer til den omhandlede franske lovgivning, men som ikke indebærer forskelsbehandling af produkter, der importeres fra de øvrige medlemsstater, vil kunne være i overensstemmelse med kravene i traktatens artikel 30 og 36.

Sagsomkostningerne

56 De udgifter, der er afholdt af den franske, den græske og den italienske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Frankrigs Cour de cassation ved domme af 3. oktober 1994, for ret:

1) **Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler er ikke til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser som dem, der fremgår af artikel 34 i lov nr. 85-30 af 9. januar 1985 og dekret nr. 88-194 af 26. februar 1988, hvori der fastsættes betingelser for anvendelsen af betegnelsen »montagne« for landbrugsprodukter og levnedsmidler.**

2) **EF-traktatens artikel 30 er til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser som dem, der fremgår af artikel 34 i lov nr. 85-30 og dekret nr. 88-194, hvorefter betegnelsen »montagne« alene må anvendes for produkter, der er fremstillet i indlandet på grundlag af indenlandske råvarer.**

Moitinho de Almeida Gulmann Edward

Puissochet Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. maj 1997.

R. Grass J.C. Moitinho de Almeida

Justitssekretær Formand for Femte Afdeling